

Ива Пушкарова

Аз благодаря за привилегията да имам последната дума. Колеги, на мен ми се струва, че необходимостта да има самостоятелен закон за отнемане и комисия като самостоятелен специализиран орган, която да го прилага, като че ли е дискуссионен въпрос от самото начало. Още когато се правеше закона Петканов законодателят като че ли не успя да убеди обществото от необходимостта от такъв закон. Впоследствие беше оставено на комисията чрез нейната работа да докаже необходимостта от този закон, което, според мен, беше грешна стратегия и тя нямаше как да се случи, тя не се и случи. Въпросът трябва ли да има и комисия, и закон, продължава да е отворен. Според мен, тук трябва да се направят тези две разграничения между закона и комисията в следния план. Законът въвежда отнемане на имущество, придобито от престъпна или друга незаконна дейност като самостоятелен институт за отрицателно въздействие върху имущество на определен правен субект на законово основание. И в този смисъл, както беше казано и преди мен, отнемането е институт, който се различава от конфискацията по смисъла на НК. Аз съвсем накратко ще припомня основните разлики между тези два института. Конфискацията се налага за извършено престъпление като наказание или за извършен наказуем стадий на умишлена престъпна дейност. Докато отнемането няма наказателен характер. То може да се наложи дори и тогава, когато е осъществено не съставлява престъпление, в смисъл, че е възможно наказателното производство, например, да е погасено по давност. Отнемането в полза на държавата няма възмезден характер, а има само превантивен характер. Т. е. това означава, че докато конфискацията се налага за целите на генералната и специалната превенция, отнемането се налага, за да се попречи на едно лице да се възползва неправомерно от незаконно придобит доход. Отнемането в полза на държавата е мярка, която не се съобразява и с тежестта на извършеното. В този смисъл тя не се индивидуализира. Конфискацията като наказание се налага само на престъпния деец, докато отнемането може да засегне един по-широк кръг правни субекти. Също така по смисъла на НК конфискацията се отнася само до имуществото, принадлежащо на виновния, докато отнемането може да засегне и имущество, което вече е преминало фактически в друго лице. При конфискацията държавата отговаря до размера на стойността на конфискуваното за възстановяване на вреди, причинени от престъплението. И след това задълженията на осъдения, възникнали до възбуждане на наказателното преследване. Докато такава отговорност не възниква по отношение на отнетото имущество. Това са накратко някои от най-основните разлики между двата института. Поради тези разлики аз считам, че има смисъл от съществуването на самостоятелен институт отнемане на имущество, придобито по престъпен начин, различни от конфискацията по НК. Въпросът е дали тази мярка трябва да се налага от самостоятелна комисия или може да бъде налагана от вече съществуващи институции, ангажирани с наказателно преследване. Още когато се създаваше закона Петканов, един от много силните аргументи, за мен дълбоко изненадващи, на законодателя, беше, че необходимостта от една такава комисия произтича от бездействието, некомпетентността и блокирането вътре в прокуратурата. Т. е. законодателят се опита да реши проблем, който идентифицира като съществуващ, като създаде самостоятелно тяло по някакъв начин заместващо блокирана част от държавата. Такъв подход ние наблюдаваме не само по отношение на комисията, но и по отношение на много други държавни институции. Това е стремеж на законодателя да реши един въпрос на политическа ефективност чрез административни мерки. Като създава нови структури и разраства държавния апарат. Моето дълбоко убеждение е, че такъв подход е изначално сбъркан. Той изкривява и говоренето за това необходима ли е комисия като самостоятелен орган. За мен

въпросът тръгва от това да се видят проблемите в прокуратурата. Да се види докъде се простират нейните ефективни правомощия, тези правомощия да бъдат ефективно отграничени от тези на евентуален друг орган и да се уреди достатъчно добре сътрудничеството между тези две институции. Ако изобщо бъде прието, че от две институции има смисъл. Това са основни въпроси, на които законът Петканов дори не се опита да отговори. Те все още не са решени, и поради липсата на тези отговори, продължават да стоят отворени основни въпроси, а именно има ли смисъл изобщо от комисията. Благодаря ви!